

Ekoznačka v zadávacím řízení

Lenka Matochová

Den v VZ, Odbor práva veřejných zakázek

Jeden z typů environmentálního značení

Řada typů environmentálního značení

- ekoznačka jedním z nich
- kromě toho například
 - energetické štítky budov
 - označení potravin pocházejících z ekologického zemědělství
- účel ekoznačky: sjednotit označování produktů, snazší orientace spotřebitelů
 - ✘ tzv. greenwashing, „smog“ ekoznaček

Výhoda použití ekoznačky v zadávací dokumentaci

Prostřednictvím ekoznačky lze částečně dostát nové zásadě udržitelnosti podle § 6 odst. 4 ZZVZ

„Zadavatel je při postupu podle tohoto zákona, a to při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru dodavatele, povinen za předpokladu, že to bude vzhledem k povaze a smyslu zakázky možné, dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací ve smyslu tohoto zákona. Svůj postup je zadavatel povinen řádně odůvodnit.“

Ekoznačka - primárně environmentální, ale i sociální aspekty nákupů

! ALE Pravidla použití jsou stanovena v zákoně – ekoznačka je **štítek**

Co to je ekoznačka

- vypovídá o výhodnosti produktu z environmentálního hlediska v jeho životním cyklu v určité produktové kategorii (viz definice z norem ISO 14000)
- snížené dopady produktu na životní prostředí v komparaci s jinými produkty ve stejné kategorii (z nařízení k ekoznačce EU)
- z pohledu právní regulace veřejných zakázek je to štítek

Ekoznačka jako štítek

§ 28 odst. 1 písm. l)

*„**štítkem** dokument, osvědčení nebo potvrzení dokládající, že dodávka, služba, stavební práce, proces nebo postup splňují určité požadavky,“*

§ 94 (Štítky)

„(1) Jestliže má zadavatel požadavky na vlastnosti dodávek, služeb nebo stavebních prací například z hlediska environmentálního nebo sociálního, může v zadávací dokumentaci požadovat předložení určitého [štítku] ...“

Předešlá právní úprava		Aktuální právní úprava	
Přímo v normativním textu směrnic + ZVZ 137		Ve směrnících i v ZZVZ regulovány obecnější „štítky“ Ekoznačky - příklad štítků v preambuli směrnic	
Zadavatel mohl	Požadovat splnění dílčích kritérií ekoznačky	Zadavatel může	Požadovat konkrétní ekoznačku
	Ekoznačku případně připustit jako doklad k prokázání splnění svých požadavků		Požadovat splnění dílčích kritérií ekoznačky
			Ekoznačku případně připustit jako doklad k prokázání splnění svých požadavků

zásadní rozsudek Soudního dvora EU ve věci C-368/10, MAX HAVELAAR

[CURIA - Dokumenty \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/curia/doclist/curia.do?method=detailDoc&docId=62010C0368&docLang=en)

Ekoznačkou se lze inspirovat

- Zadavatel může čerpat z ekoznačky při formulaci svých požadavků
- Není vázán všemi kritérii ekoznačky – může použít ta kritéria, která se mu „hodí“
- Zadavatel může stanovit, že u produktu s danou ekoznačkou presumuje, že jeho požadavky byly splněny

Ekoznačku lze požadovat

Zadavatel nemusí rozepisovat své enviro-požadavky, vystačí si s požadavkem na ekoznačku (formulaci požadavků de facto svěří tomu, kdo vytvořil kritéria pro přidělení ekoznačky)

Štítek → nutné splnění podmínek podle § 94 ZZVZ

- podmínky na proces udělování štítku
- podmínky na souvislost s předmětem plnění

Podmínky na proces přidělení štítku (§ 94/1)

aby bylo možné požadovat konkrétní ekoznačku

- c) podmínky pro přidělení ekoznačky vycházejí z objektivně ověřitelných a nediskriminačních kritérií,
- d) byl systém přidělování ekoznaček zaveden v otevřené a transparentní proceduře, na které se mohly podílet všechny relevantní zúčastněné strany, včetně orgánů státní správy, spotřebitelů, sociálních partnerů, výrobců, distributorů a nevládních organizací,
- f) jsou podmínky pro přidělení ekoznačky stanoveny osobou, nad níž žadatel o ni nemůže vykonávat rozhodující vliv

Požadavky na souvislost s předmětem plnění (§ 94/1)

aby bylo možné požadovat konkrétní ekoznačku

- a) požadavky na označení ekoznačkou se týkají výhradně kritérií, která souvisejí s předmětem veřejné zakázky,
- b) jsou ekoznačky vhodné pro vymezení vlastností dodávek nebo služeb, které jsou předmětem veřejné zakázky,
- e) jsou ekoznačky přístupné všem osobám, které o to mají zájem
pozor, nemusí být zdarma

Jakou ekoznačku využít

- Podle zadávacích směrnic: evropská, mezinárodní, národní ekoznačky
- Mnoho produktových kategorií, výrobky i služby
- mezinárodní normy řady ISO 14000 (Systémy environmentálního managementu) – není nutné, ale lze předpokládat splnění podmínek na proces přidělování štítku
- Ekoznačka EU, česká ekoznačka Ekologicky šetrný výrobek (EŠV) a Ekologicky šetrná služba (EŠS)

Jakou ekoznačku využít

- podle zadávacích směrnic: evropská, mezinárodní, národní ekoznačky
- mnoho produktových kategorií, výrobky i služby
- příklady ekoznaček viz https://sovz.cz/wp-content/uploads/2016/08/z_sesit_ekoznacky.pdf
- mezinárodní normy řady ISO 14000 (Systémy environmentálního managementu) – není nutné, ale lze předpokládat splnění podmínek na proces přidělování štítku

Jakou ekoznačku využít

- ekoznačka EU (nařízení ES 66/2010), česká ekoznačka Ekologicky šetrný výrobek (EŠV) a Ekologicky šetrná služba (EŠS)
- CENIA - česká informační agentura životního prostředí
- více informací např. www.cenia.cz nebo www.ekoznacka.cz.

Základní popis fungování ekoznačky EU

Kritéria ekoznačky přijaty v mnohostranné diskuzi (výbor pro ekoznačku EU, Komise, členské státy, příslušné subjekty a jiné zúčastněné strany).

jednotlivá kritéria pro udělení ekoznačky plynou z dílčích rozhodnutí Komise (např. rozhodnutí 2016/1332, kterým se stanoví ekologická kritéria pro udělování ekoznačky EU nábytku)

Žadatel po zaplacení poplatku (výše podle velikosti podniku) a prokázání splnění kritérií ekoznačky může ekoznačku ve stanoveném formátu používat

Limity zadavatele

- Širší ekoznačku nelze požadovat jako takovou
- Lze ale
 - inspirovat se při formulaci environmentálních požadavků na produkt, případně
 - presumovat, že produkt s ekoznačkou splnil tyto požadavky

Možnost dodavatele předložit alternativní doklady

- zadavatel musí přijmout rovnocenný štítek (primární alternativa)
- pokud dodavatel prokazatelně neměl možnost jej získat, pak jakýkoliv rovnocenný doklad, například technickou dokumentaci výrobce

Tedy pozor !

Zadavatel musí být schopný poznat rovnocenné štítky nebo doklady.

Ekoznačka při hodnocení nabídek

umožněno v preambuli zadávacích směrnic

ekoznačkou se lze inspirovat + použít ji jako doklad o hodnoceném kritériu

pozor na bodování jen na základě toho, že někdo drží ekoznačku

zadavatel by měl akceptovat předložení jiných dokladů

Rady na závěr

Nebát se používat ekoznačku (viz § 6/4 ZZVZ)

Pamatovat na to, že se jedná o štítek s regulací v § 94 ZZVZ

Počítat s nároky na proces získávání ekoznačky při stanovení lhůty pro podání nabídek

Předběžně sdělit dodavatelům své záměry požadovat konkrétní ekoznačky

Počítat s náklady pro získání ekoznačky (DNS, rámcové smlouvy, části veřejných zakázek)

A large, light blue, stylized graphic of a smiling face with closed eyes and a wide mouth, set against a white background. The graphic is composed of smooth, rounded shapes. In the bottom-left corner, there are three white, five-pointed stars of varying sizes, arranged in a diagonal line.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Lenka.Matochova@mmr.cz